فقه
الطعام الحلال

હલાલ ખોરાકના ફતવાઓ

શૈખ ઇબ્ને હુસૈમીન દ્વારા વધારાના ફતવાઓ સાથે
(અલ્લાહ તેમના પર દયા કરે)

ગુજરાતી અનુવાદ
અબ્દુલકાદિર નદીસરવાલા

સુન્નાહ કોલેજ સમિતિ દ્વારા સંશોધિત,
વિદ્વાનોની દેખરેખ હેઠળ:
શૈખ ડૉ. હૈસમ સરહાન
(મસ્જિદ નબવી ﷺ માં શિક્ષક)

Sarhaan.com-MahadSunnah.com

© તમામ અધિકારો આરક્ષિત છે جميعحقوقالطبعمحفوظة

આ પ્રકાશન બધા મુસ્લિમોના લાભ માટે વકફ છે; તે વેચવાનું નથી અને જે કોઈ પણ નકલો છાપવા, નકલ કરવા અથવા મફતમાં વિતરિત કરવા માંગે છે તેણે મૂળ ટેક્સ્ટમાં કોઈપણ ફેરફાર કર્યા વિના કરવું જોઈએ.

WWW.SARHAAN.COM

WWW.MAHADSUNNAH.COM

بِسْمِ اللّٰہِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

અલ્લાહ તઆલા ફરમાવે છે :

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ كُلُوا۟ مِمَّا فِى ٱلْأَرْضِ حَلَٰلًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا۟ خُطُوَٰتِ
ٱلشَّيْطَٰنِ ۚ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿١٦٨﴾

"હે લોકો! ખાઓ જે પૃથ્વી પર હલાલ અને પવિત્ર છે, અને શેતાનના પદચિન્હોને ન અનુસરો, તે તમારો ખુલ્લો દુશ્મન છે.(કુરાન 2- 168)

મૃત જાનવર, લોહી, ડુક્કરનું માંસ, અને આલ્કોહોલ પ્રતિબંધિત (હરામ) છે, તે સિવાય ખોરાક અને પીણાની અનુમતિ (હલાલ) છે, જે પ્રતિબંધિત કરવામાં આવ્યું છે તે માણસ માટે નુકશાનકારક છે.અલ્લાહ તઆલા ફરમાવે છે :

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَأْكُلُوٓا۟ أَمْوَٰلَكُم بَيْنَكُم
بِٱلْبَٰطِلِ إِلَّآ أَن تَكُونَ تِجَٰرَةً عَن تَرَاضٍ مِّنكُمْ ۚ وَلَا تَقْتُلُوٓا۟
أَنفُسَكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٢٩﴾

"હે ઈમાનવાળાઓ! એકબીજાનો માલ પરસ્પર નાજાઈઝ તરીકાઓથી ન ખાઓ, પરંતુ એ કે તમારી પરસ્પર સહમતીથી વેપાર હોય, અને પોતે પોતાની જાતને કતલ ન કરો, બેશક અલ્લાહ તમારા પર રહમ કરવાવાળો છે." (કુરાન 4:29)

ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلرَّسُولَ ٱلنَّبِيَّ ٱلۡأُمِّيَّ ٱلَّذِي يَجِدُونَهُۥ مَكۡتُوبًا
عِندَهُمۡ فِي ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَٱلۡإِنجِيلِ يَأۡمُرُهُم بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَىٰهُمۡ
عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيۡهِمُ
ٱلۡخَبَٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنۡهُمۡ إِصۡرَهُمۡ وَٱلۡأَغۡلَٰلَ ٱلَّتِي كَانَتۡ عَلَيۡهِمۡۚ
فَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِهِۦ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَٱتَّبَعُواْ ٱلنُّورَ ٱلَّذِيٓ أُنزِلَ
مَعَهُۥٓ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ١٥٧

અશુદ્ધ ખોરાક અને પીણાં વિશે ફરમાવ્યું,

જેઓ ઉમ્મી રસુલને અનુસરે છે, જેમને તેઓ તૌરાત અને ઈન્જીલમાં લખેલું [એટલે કે વર્ણન કરેલું] શોધે છે, જેઓ તેમને સારૂ શું છે તે માટે આદેશ આપે છે અને જે ખોટું છે તેનાથી તેમને પ્રતિબંધિત કરે છે અને તેમના માટે જે હલાલ છે તેને કાયદેસર બનાવે છે, અને તેમને હરામ થી રોકે છે અને તેમના બોજ અને તેમના પરના બંધનોથી તેમને મુક્ત કરે છે. તેથી જે લોકોએ તેમના પર વિશ્વાસ કર્યો, તેમનું સમર્થન કર્યું અને તેમની સહાયતા કરી અને તેમની સાથે અવતરિત નૂરનું અનુસરણ કર્યું, તેઓ જ સફળ થશે.(Quran7:157),

સારાંશ તરીકે, અલ્લાહ તઆલાએ ગંદા પોષક તત્વો અને તેની અશુદ્ધ વસ્તુઓની મનાઈ ફરમાવી છે. ઉપરાંત, રસુલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) ના કહેવા મુજબ તમામ પ્રકારની નશીલી વસ્તુઓને લેવાની મનાઈ છે.:

"દરેક પ્રકારનો દારૂ નશો છે અને દરેક નશો હરામ છે. (સહીહ મુસ્લિમ: 2003)

આજકાલ, ધૂમ્રપાન એ પ્રતિબંધિત વસ્તુઓ અને અશુદ્ધિઓમાંથી એક છે જે વિશ્વભરમાં ફેલાયેલી છે, તેને ટાળવી જોઈએ અને તેનાથી શરીરને થતા નુકસાન અને જીવલેણ ક્રોનિક રોગોથી દૂર રહેવું જોઈએ અને તેનાથી સાવધ રહેવું જોઈએ;સદભાગ્યે, આધુનિક ચિકિત્સકીય સંશોધનમાં તે પણ પ્રતિબંધિત છે અને તેના દ્વારા ઉત્તેજક અને ઊંઘની ગોળીઓ લેવા પર પણ પ્રતિબંધિત છે, કારણ કે તેનો દુરઉપયોગ કરનારાઓ માટે પણ હાનિકારક છે જે ગંભીર બીમારીઓનું કારણ બને છે. જો કે જરુરી જણાય તો નિષ્ણાત ડોક્ટરની સલાહ મુજબ લેવી જોઈએ.

શૈખ ઇબ્ને હુસૈમીન દ્વારા ફતવાઓ (رحمه الله):

1. મુસ્લિમ અથવા અહલે કિતાબ દ્વારા જિબહ કરવામાં આવેલ અને તે કેવી રીતે જિબહ કરવામાં આવ્યું અને તેના પર અલ્લાહનું નામ લેવામાં આવ્યું હતું કે નહીં તે વિશે પૂછવું આવશ્યક નથી. ઊલટાનું તે ન કરવું જોઈએ, કારણ કે આ ધાર્મિક બાબતોમાં જિદ્દી વલણ છે. પયગંબર(સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)એ યહૂદીઓ દ્વારા જિબહ કરાયેલું માંસ ખાધું અને પ્રશ્નો પૂછ્યા નહીં. સહીહ અલ-બુખારીમાં અને અન્ય જગ્યાએ આયશા (ર.દિ.) થી વર્ણવવામાં આવ્યું છે કે કેટલાક લોકોએ પયગંબર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) ને કહ્યું: કેટલાક લોકો અમારી પાસે માંસ લાવે છે, અને અમને ખબર નથી કે તેઓએ અલ્લાહનું નામ લીધું છે કે નહીં. અલ્લાહ ના રસુલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)એ કહ્યું: "તેના પર અલ્લાહનું નામ લો અને ખાઓ." તેણીએ કહ્યું તેઓ ઇસ્લામમાં નવા હતા, અને રસુલુલ્લાહ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)એ તેમને પૂછ્યા વિના ખાવાનું કહ્યું હતું. શૈખ ઇબ્ને હુસૈમીન (રહિમહુલ્લાહ) દ્વારા રિસાલાહ ફી અહકામ અલ-ઉદિયહ વ અલ ઢાકાહ ના અંતિમ અવતરણ માંથી.

2. સહીહ અલ-બુખારી (નં. 5507) માં આયશા (ર.દિ.) થી સાબિત થયું છે કે કેટલાક લોકો પયગંબર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) પાસે આવ્યા અને કહ્યું: “કેટલાક લોકો અમારી પાસે માંસ લાવે છે, અને અમે ખબર નથી કે તેઓએ અલ્લાહનું નામ લીધું છે કે નહીં. તો તેમણે કહ્યું: "તમે બિસ્મિલ્લાહ કહો પછી ખાઓ." હું [શૈખ ઇબ્ને હુસૈમીન] કહું છું: તેઓ ઇસ્લામમાં નવા હતા, અને તેઓ જાણતા ન હતા કે તેઓએ અલ્લાહનું નામ લીધું છે કે નહીં, તેથી તેમણે કહ્યું: " તમે જાતે બિસ્મિલ્લાહ કહો, પછી ખાઓ." તેથી તે ખાવું. જો આપણે જાણતા ન હોય કે જાનવર જિબહ કરનારે અલ્લાહનું નામ લીધું છે કે નહીં, તો તેને ખાવું માન્ય છે. તેવી જ રીતે, જો આપણે જાણતા ન હોય કે જાનવર યોગ્ય રીતે જિબહ કરવામાં આવ્યું હતું કે નહીં, તો પણ

ખાવું માન્ય છે, કારણ કે જો ક્રિયા યોગ્ય લોકો દ્વારા કરવામાં આવે તો મૂળભૂત સિદ્ધાંત એ છે કે તે માન્ય છે, સિવાય કે તેના વિરુદ્ધ પુરાવા હોય. તેથી જો કોઈ મુસ્લિમ, યહૂદી અથવા ખ્રિસ્તી તરફથી કોઈ માંસ આપણી પાસે આવે છે, તો આપણે તેના વિશે પૂછવું જોઈએ નહીં કે તેને જિબહ કેવી રીતે કરવામાં આવ્યું હતું અથવા તેના પર અલ્લાહનું નામ લેવામાં આવ્યું હતું કે કેમ ? તે પૂછવું જોઈએ નહીં. જ્યાં સુધી કોઈ સ્પષ્ટ પુરાવા નથી ત્યાં સુધી તે હલાલ છે, ન કે તે હરામ છે. આ એક માર્ગ છે જેમાં અલ્લાહે આપણા માટે વસ્તુઓ સરળ બનાવી છે. લિકાઅત અલ-બાબ ઇલ-મફ્તુહ, 1/77

3. બિન-મુસ્લિમ દેશોમાંથી આયાત કરવામાં આવતા માંસ બાબતે ધ્યાનમાં રાખીને, જો જાનવર જિબહ કરનારાઓ અહલે કિતાબના લોકોમાંથી છે, એટલે કે યહૂદીઓ અને ખ્રિસ્તીઓ, તો તે અનુમતિપાત્ર છે, અને તે પૂછવું યોગ્ય નથી કે તે કેવી રીતે જિબહ કરવામાં આવ્યું હતું, અથવા તેઓએ તેના પર અલ્લાહનું નામ લીધું હતું કે નહીં. તે એટલા માટે કારણ કે પયગંબર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)ને યહૂદી મહિલાએ ખૈબર માં આપવામાં આવેલ ઘેટાં નું બચ્ચું ખાધું હતું, અને તે ભોજન જેમાં એક યહૂદી માણસે તેમને આમંત્રણ આપ્યું હતું, અને તેમાં ચરબી હતી, પરંતુ પયગંબર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) એ કહ્યુ હતું કે પૂછશો નહીં કે તેઓએ તેને કેવી રીતે જિબહ કર્યું હતું, અથવા તેઓએ તેના પર અલ્લાહનું નામ લીધું હતું કે નહીં. સહીહ અલ-બુખારીમાં એવું વર્ણન છે કે કેટલાક લોકોએ પયગંબર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)ને કહ્યું: કેટલાક લોકો અમારી પાસે માંસ લાવે છે, અને અમને ખબર નથી કે તેના પર અલ્લાહનું નામ લેવામાં આવ્યું હતું કે નહીં. તેમણે કહ્યું: "તમે તેના પર બિસ્મિલ્લાહ કહો અને તેને ખાઓ." આયશા (ર.દિ.), જેમણે હદીસનું વર્ણન કર્યું, કહ્યું: તેઓ તાજેતરમાં જ મુસ્લિમ બન્યા હતા. આ હદીસો સૂચવે છે કે જિબહ કેવી રીતે કરવામાં આવ્યું હતું તે વિશે પૂછવું યોગ્ય નથી જો તે જિબહ કરવા માટે લાયક છે.

આ બાબત ઇસ્લામિક ઉપદેશોના શાણપણને પ્રકાશિત કરે છે અને ઇસ્લામ કેવી રીતે લોકો માટે વસ્તુઓને સરળ બનાવે છે, કારણ કે જો લોકોને એ જાણવાની જરૂર હોય કે જેઓ ક્રિયા કરે છે તે લાયક હોવા છતાં શરતો પૂરી થાય છે કે કેમ, તો તે ઘણી મુશ્કેલી અને મુશ્કેલીઓનું કારણ બને છે, અને તે ઇસ્લામને હાડમારી અને મુશ્કેલીનો ધર્મ બનાવશે. પરંતુ જો માંસ વિદેશી દેશમાંથી આવ્યું હોય જ્યાં જિબહ કરનારા લોકો એવા હોય કે જેમનું માંસ ખાવું માન્ય નથી, જેમ કે પારસીઓ અને મૂર્તિપૂજકો અને જેઓ કોઈપણ ધર્મનું પાલન કરતા નથી, તો પછી તેને ખાવું માન્ય નથી, કારણ કે અલ્લાહે કોઈ પણ બિન-મુસ્લિમ દ્વારા જિબહ કરેલ માંસને ખાવાની મંજૂરી આપી નથી, સિવાય કે તેઓ જેઓને પુસ્તક આપવામાં આવ્યા હતા, જેમ કે યહૂદીઓ અને ખ્રિસ્તીઓ. જો જિબહ કરનાર એવો વ્યક્તિ હતો કે જેનું જિબહ કરેલ માંસ માન્ય છે કે નથી તે અંગે જો આપણે અનિશ્ચિત હોઈએ, તો તે કોઈ સમસ્યા નથી [એટલે કે, જો તે દેશના મોટાભાગના લોકો એવા છે જેનું માંસ માન્ય છે]. ફુકહા (રહિમહુલ્લાહ) એ કહ્યું: જો કોઈ એવી ભૂમિમાં માંસ જોવા મળે કે જ્યાં તેના મોટાભાગના લોકો દ્વારા જાનવર જિબહ કરવાની છૂટ છે, તો તે હલાલ છે. પરંતુ તે કિસ્સામાં તે ટાળવું વધુ યોગ્ય છે અને તે પસંદ કરવું વધુ યોગ્ય છે જેના વિશે કોઈ શંકા નથી. ઉદાહરણ તરીકે, જો માંસ તે લોકો પાસેથી આવે છે જેમનું માંસ માન્ય છે, પરંતુ તેમાંથી કેટલાક ઇસ્લામમાં સૂચવ્યા મુજબ તેને જિબહ કરે છે, જેમાં બ્લેડ વડે જિબહ કરીને લોહી વહાવી દેવામાં આવે છે, અને તેનો ઉપયોગ કરીને જિબહ કરવામાં આવતું નથી જેમ કે દાંત અથવા નખનો ઉપયોગ, અને તેમાંથી કેટલાક તેને ઇસ્લામમાં સૂચવવામાં આવેલી રીત સિવાયની અન્ય રીતે જિબહ કરે છે, પરંતુ તેમાંથી મોટાભાગના લોકો તે પ્રથમ રીતે કરે છે, પછી ત્યાંથી આવેલું માંસ ખાવામાં કંઈ ખોટું નથી,બહુમતીની ક્રિયાઓ પર આધારિત. પરંતુ સલામત બાજુ પર રહેવા માટે તેને ટાળવું વધુ સારું છે. શૈખ ઇબ્ને ઉસૈમીન (અલ્લાહ તેમના પર રહેમ કરે).ફતવા 'ઉલામા' અલ-બિલાદલ-હરમ (પૃ. 255,256).

4. જો આ માંસ એવા વ્યક્તિ તરફથી આવ્યું હોય જેને જિબહ કરવાની છૂટ છે તો તે હલાલ છે,તેની ઉપર અલ્લાહનું નામ લેવાયું હોય કે ન હોય. આપણે એવું પૂછવાની જરૂર નથી, કારણ કે આ વિશે પૂછવું એ ધાર્મિક બાબતો વિશે અતિશયોક્તિના શીર્ષક હેઠળ આવે છે. તેથી જ્યારે લોકોએ પયગંબર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)ને પૂછ્યું, "લોકો અમારા માટે માંસ લાવે છે, અને અમે જાણતા નથી કે તેઓએ અલ્લાહ ના નામનો ઉલ્લેખ કર્યો છે કે નહીં?" તો તેમણે કહ્યું: "તમે બિસ્મિલ્લાહ કહો અને ખાઓ." 'આયશા (ર.દિ.)એ આ હદીષનું વર્ણન કરતાં કહ્યું, તેઓ તાજેતરમાં જ મુસ્લિમ બન્યા છે, અને જે તાજેતરમાં જ મુસ્લિમ બન્યો છે તે જિબહ કરતી વખતે બિસ્મિલ્લાહ કહેવાની આવશ્યકતાથી અજાણ હોઈ શકે છે. ગમે તે હોય, જો તમારી પાસે એવા લોકો પાસેથી માંસ આવે કે જેમને જિબહ કરવાની છૂટ છે - અને જેમને જિબહ કરવાની છૂટ છે તે ત્રણ પ્રકારના લોકો છે: મુસ્લિમો, યહૂદીઓ અને ખ્રિસ્તીઓ - તો પૂછશો નહીં. યહૂદીઓ પયગંબર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)ને માંસની ભેટ આપતા હતા અને આપ તેના વિશે પૂછ્યા વિના ખાઈ લેતા. યહૂદીઓ તેમને જવની રોટલી અને ચરબી ખાવા માટે આમંત્રિત કરતા, અને તેમણે આ ચરબી વિશે અને તે પ્રાણીને જિબહ કેવી રીતે કરવામાં આવ્યું તે પૂછ્યું નહીં. શ્રેષ્ઠ માર્ગદર્શન એ મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)નું માર્ગદર્શન છે. અંતિમ અવતરણ. લીકાઅત અલ-બાબ અલ-મફ્તૂહ.

5. તેથી જિબહ કરનારે અલ્લાહનું નામ લીધું છે કે નહીં તે જાણતા ન હોય તો પણ ખાવું માન્ય છે. તેવી જ રીતે, યોગ્ય રીતે જિબહ કર્યું છે કે નહીં તે જાણતા નથી તો પણ માન્ય છે, કારણ કે જો કોઈ ક્રિયા યોગ્ય લોકો દ્વારા કરવામાં આવે છે, તો તે સૈદ્ધાંતિક રીતે માન્ય અને યોગ્ય છે સિવાય કે તેનાથી વિરુદ્ધ પુરાવા હોય.જો આપણે કોઈ મુસ્લિમ અથવા યહૂદી અથવા ખ્રિસ્તી પાસેથી માંસ મેળવતા હોઈએ, તો

આપણે તેના વિશે પૂછવું જોઈએ નહીં કે તે કેવી રીતે જિબહ કરવામાં આવ્યું હતું અથવા તેના પર અલ્લાહનું નામ લેવામાં આવ્યું હતું કે નહીં. તે હલાલ છે જ્યાં સુધી કોઈ સાબિતી નથી કે તે હરામ છે, અને આ એક રીત છે જેમાં અલ્લાહે આપણા માટે વસ્તુઓ સરળ બનાવી છે. અંતિમ અવતરણ.લીકાઅત અલ-બાબ અલ-મફ્તૂહ,20805.

6.નીચેની ત્રણ પરિસ્થિતિમાંથી એક આ માંસ પર લાગુ થવી જોઈએ:

1-આપણે જાણીએ છીએ કે તેને યોગ્ય રીતે જિબહ કરવામાં આવ્યું છે. તો આ માંસ હલાલ છે.

2-આપણે જાણીએ છીએ કે તેને યોગ્ય રીતે જિબહ કરવામાં આવ્યું નથી. તો આ માંસ હરામ છે.

3-આપણને ખાતરી નથી; આપણને ખબર નથી કે તેને યોગ્ય રીતે જિબહ કરવામાં આવ્યુ છે કે નહીં?.અલ્લાહના નામનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે કે કેમ? તો આ માંસ હલાલ છે. બલ્કે સુન્નતથી એવું લાગે છે કે તે વિશે પૂછવું અથવા શોધવાનો પ્રયાસ ન કરવો તે વધુ સારું છે. આથી જ્યારે તેઓએ પયગંબર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)ને કહ્યું, "અમને ખબર નથી કે તેઓએ અલ્લાહના નામનો ઉલ્લેખ તેના પર કર્યો છે કે કેમ?," તો તેમણે એમ ન કહ્યું કે, પૂછો કે તેઓએ અલ્લાહના નામનો ઉલ્લેખ કર્યો છે કે કેમ, ઉલટાનું કહ્યું: "તેના પર તમે અલ્લાહનું નામ કહો, અને ખાઓ." આ તસ્મીયાહ અથવા અલ્લાહના નામનો ઉલ્લેખ જે પયગંબર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)એ તેઓને કરવાનું કહ્યું છે તે જિબહ ની તસ્મીયાહ નથી, કારણ કે તે જિબહ થઈ ગયુ છે. તેના બદલે તે ખાવાની તસ્મિયા છે, કારણ કે જે વ્યક્તિ ખાય છે ત્યારે તે ખાતી વખતે અલ્લાહનું નામ લે. ખાતી વખતે અલ્લાહનું નામ બોલવા અંગેનો સાચો અભિપ્રાય એ છે કે તે ફરજિયાત છે, કારણ કે અલ્લાહના રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)એ તેનો આદેશ આપ્યો છે, અને જો કોઈ વ્યક્તિ અલ્લાહનું

નામ ન લે, તો શૈતાન તેના ખાવા-પીવામા ભાગીદાર બને છે. જો કોઈ વ્યક્તિ સાવધ રહેવા માંગે છે અને આ માંસ ખાવાનું છોડી દેવા માંગે છે, તો તેમાં કંઈ ખોટું નથી, પરંતુ તેને ખાવામાં પણ કંઈ ખોટું નથી.(ફતવા ઈસ્લામીયામાથી 3/415.)

7.જે હાનિકારક છે તેના પર પ્રતિબંધના પુરાવા કુરાન અને સુન્નાહમાં જોવા મળે છે.

وَأَنفِقُواْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا تُلْقُواْ بِأَيْدِيكُمْ إِلَى ٱلتَّهْلُكَةِ ۛ وَأَحْسِنُوٓاْ ۛ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ
ٱلْمُحْسِنِينَ ١٩٥

"અને અલ્લાહ ના માર્ગ માં ખર્ચ કરો અને પોતાને વિનાશ માં ન નાખો (તમારી સંપત્તિ અલ્લાહ ના માર્ગ માં ખર્ચ ન કરીને) અને સારા કાર્યો કરો, અલ્લાહ સતકર્મીઓને પ્રેમ કરે છે."(કુરાન:સૂરહ બકરાહ 2:195)

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَأْكُلُوٓاْ أَمْوَٰلَكُم بَيْنَكُم
بِٱلْبَـٰطِلِ إِلَّآ أَن تَكُونَ تِجَـٰرَةً عَن تَرَاضٍ مِّنكُمْ ۚ وَلَا تَقْتُلُوٓاْ
أَنفُسَكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ٢٩

"હે ઈમાનવાળાઓ! તમારી સંપત્તિને પરસ્પર અન્યાયથી ન ખાઓ, સિવાય કે તે તમારી વચ્ચે પરસ્પર સંમતિથી વેપાર હોય, અને પોતે પોતાની જાતને કતલ કરશો નહીં,. બેશક, અલ્લાહ તમારા પર સૌથી વધુ દયાળુ છે." [સૂરહ નિસા ’4:29],

પોતાને મારી નાખવા પર પણ પ્રતિબંધ અને આમ કરવાના માધ્યમો ઉપર પણ પ્રતિબંધ છે. જે કંઈ નુકસાન પહોંચાડે છે તે હરામ છે. રસુલુલ્લાહ(સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) એ કહ્યું: "ત્યાં ન તો નુકસાન પહોંચાડવું જોઈએ કે ન તો બદલો આપવો જોઈએ."

અમે પુરાવા તરીકે તે આયત પણ ટાંકી શકીએ છીએ જેમાં અલ્લાહ કહે છે,

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا قُمْتُمْ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ فَٱغْسِلُواْ
وُجُوهَكُمْ وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى ٱلْمَرَافِقِ وَٱمْسَحُواْ بِرُءُوسِكُمْ
وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى ٱلْكَعْبَيْنِ ۚ وَإِن كُنتُمْ جُنُبًا فَٱطَّهَّرُواْ ۚ وَإِن
كُنتُم مَّرْضَىٰٓ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَآءَ أَحَدٌ مِّنكُم مِّنَ ٱلْغَآئِطِ أَوْ لَـٰمَسْتُمُ
ٱلنِّسَآءَ فَلَمْ تَجِدُواْ مَآءً فَتَيَمَّمُواْ صَعِيدًا طَيِّبًا فَٱمْسَحُواْ
بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُم مِّنْهُ ۚ مَا يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيَجْعَلَ
عَلَيْكُم مِّنْ حَرَجٍ وَلَـٰكِن يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُۥ
عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ٦

"હે ઈમાનવાળાઓ! જ્યારે તમે નમાઝ અદા કરવાનો ઇરાદો કરો, ત્યારે તમારા ચહેરા અને તમારા હાથને કોણીઓ સુધી ધોઈ લો, તમારા માથાને (ભીના હાથથી પસાર કરીને) ફેરવો અને તમારા પગને ઘૂંટી સુધી ધોઈ લો. જો તમે જનાબતની સ્થિતિમાં હોવ (એટલે કે જાતીય સમાગમ પછી), તો તમારી જાતને શુદ્ધ કરો (સ્નાન કરો), પરંતુ જો તમે બીમાર હોવ અથવા પ્રવાસમાં હોવ, અથવા તમારામાંથી કોઈ કુદરતી હાજતે જઈને આવે, અથવા તમે સ્ત્રીઓ સાથે સંપર્કમાં હોવ (એટલે કે જાતીય સંભોગ), અને તમને પાણી ન મળે, તો પછી સ્વચ્છ માટીથી તયમ્મુમ કરો અને તેને તમારા ચહેરા અને હાથ પર ફેરવો, અલ્લાહ તમને મુશ્કેલીમાં મૂકવા માંગતો નથી, પરંતુ તે તમને શુદ્ધ કરવા માંગે છે, અને તમારા પર તેની કૃપા પૂર્ણ કરવા માંગે છે જેથી તમે આભાર માનો." [સૂરહ અલ-માયદાહ 5:6],

અહીં મુદ્દો એ છે કે અલ્લાહે બીમાર વ્યક્તિ માટે તયમ્મુમ કરવાનો આદેશ આપ્યો છે જેથી કરીને તેને નુકસાનથી બચાવી શકાય અને તેને પાણીનો વિકલ્પ આપવામાં આવ્યો છે, જે તેને નુકસાન પહોંચાડી શકે છે. જો ઠંડી હોય અને તે જલ્દી બીમાર થઈ જતો હોય ત્યારે તયમ્મુમ કરી શકે છે. (અંતિમ અવતરણ, અશ શરહ અલ મુમતી',15/12,13).

8. આ જ બાબત ધૂમ્રપાનને લાગુ પડે છે, જે તેના માટે હાનિકારક છે. હકીકત એ છે કે તે હાનિકારક છે તે એક એવી બાબત છે કે જેના પર આજકાલ ડોકટરો સર્વસંમતિથી સંમત છે, અને તેમાંથી કોઈ મતભેદ નથી, કારણ કે તમાકુમાં ઝેરી પદાર્થો હોય છે જે લોહીને નુકસાન પહોંચાડે છે.

(અંતિમ અવતરણ:અશ શરહ અલ મુમતી, 15/10).

9.કોઈ વસ્તુ અન્ય વસ્તુ સાથે જોડાણમાં હાનિકારક હોય તેવા કિસ્સામાં, જેમ કે જો આ ખોરાક તે ખોરાક સાથે સુસંગત ન હોય, તો તે અર્થમાં કે જો તમે બે ખોરાક એકસાથે ખાશો તો તે નુકસાનમાં પરિણમશે, પરંતુ જો તમે તેને અલગથી ખાઓ તો તે નુકસાનમાં પરિણમશે નહીં, અને ડૉક્ટરે બીમાર વ્યક્તિ માટે આ આહાર પ્રતિબંધની સલાહ આપી છે અને તેને કહ્યું છે, "જો તમે તેને ખાશો, તો તે તમને નુકસાન કરશે," તો તે તેના માટે હરામ બની જાય છે. શૈખ અલ- ઇસ્લામ (અલ્લાહ તેમના પર રહેમ કરે) એ કહ્યું: જો કોઈ વ્યક્તિને લાગે છે કે કોઈ પ્રકારનો ખોરાક તેને નુકસાન પહોંચાડશે અથવા તેને અપચો કરશે, તો તે તેના માટે હરામ બની જાય છે. જો કોઈ વ્યક્તિ કહે: જો હું આ ખોરાકથી મારું પેટ ભરીશ, તો મને પાણીની જરૂર પડશે, અને જો હું તેમાં પાણી ઉમેરીશ તો હું ભાગ્યે જ ચાલી શકીશ અને જો બેસીશ તો તે મને પરેશાન કરશે; અને જો હું નમીશ તો તે મને પરેશાન કરશે, અને જો હું મારી પીઠ પર સૂઈશ તો તે મને પરેશાન કરશે, અને જો હું મારા પેટ પર સૂઈશ તો તે પરેશાન કરશે,. આ કિસ્સામાં શૈખ અલ-ઈસ્લામ કહે છે: જો તેને ડર લાગે છે કે તેનાથી તેને નુકસાન થશે, તો તે

ખાવું તેના માટે હરામ બની જાય છે. તેમણે જે કહ્યું તે સાચું છે, કારણ કે વ્યક્તિ માટે તે ખાવાની છૂટ નથી જે તેને નુકશાન પહોંચાડે, અથવા તે પહેરવાની છૂટ નથી જે તેને નુકશાન પહોંચાડે છે અથવા જે નુકશાન પહોંચાડે તેના પર બેસવાની મનાઈ છે. સહાબાઓ (અલ્લાહ તેમનાથી રાજી થાય) સજદાના સંદર્ભમાં, જો ગરમી તેમને નુકસાન પહોંચાડે, તો તેઓ તેમના કપડા ફેલાવીને તેના પર સજદો કરતા, જેથી તેઓને નુકસાન ન થાય અને તેઓ પ્રાર્થનામાં આરામ કરી શકે. શૈખ અલ ઈસ્લામે જેનો ઉલ્લેખ કર્યો છે તે નુકશાન અને અપચોના ભયના શીર્ષક હેઠળ ઉલ્લેખ કરવામાં આવ્યો છે, જેનો અર્થ એ છે કે તે પોતે જે ખોરાક લે છે તેનું પરિણામ નથી, પરંતુ તે તેના વધુ પડતા સેવનનું પરિણામ છે, અને પછી ભલે કોઈ એવી વ્યક્તિ હોય જેને નુકસાન ન થાય. પરંતુ તબીબી સલાહના આધારે કે તેને નુકસાન થશે, કારણ કે જો પેટ ભરાઈ જશે તો તે તેને પરેશાન કરશે અને થોડી તકલીફ કરશે. એવું કહેવામાં આવ્યું હતું કે હાનિકારક વસ્તુઓમાંની એક એ છે કે અન્ય ખોરાક પર ખોરાક લેવો. જો તે સાચું હોય તો પછી તે પણ હરામ છે, કારણ કે અલ્લાહ કહે છે

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَأۡكُلُوٓاْ أَمۡوَٰلَكُم بَيۡنَكُم
بِٱلۡبَٰطِلِ إِلَّآ أَن تَكُونَ تِجَٰرَةً عَن تَرَاضٖ مِّنكُمۡۚ وَلَا تَقۡتُلُوٓاْ
أَنفُسَكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُمۡ رَحِيمٗا ٢٩

" હે ઈમાનવાળાઓ! તમારી સંપત્તિને પરસ્પર અન્યાયથી ન ખાઓ, સિવાય કે તે તમારી વચ્ચે પરસ્પર સંમતિથી વેપાર હોય. અને પોતે પોતાની જાતને કતલ કરશો નહીં, ચોક્કસ, અલ્લાહ તમારા પર સૌથી વધુ દયાળુ છે."

[સૂરહ અન-નિસા'4:29]

આ સાચું છે એવું કહેવું બહુ દૂરનું નથી. કારણ કે તે કંઈક છે જે તેણે અજમાવ્યું અને પરીક્ષણ કર્યું. (અંતિમ અવતરણ: અશ-શરહ અલ-મુમતી',15/9-11)

10.શૈખ ઈબ્ને હુસૈમીન(અલ્લાહ તેમના પર રહેમ કરે)ને બિલાડીના ખોરાકના કેન વિશે પૂછવામાં આવ્યું જેમાં ડુક્કરનું માંસ હોય છે - શું તેને ખરીદીને બિલાડીને ખવડાવવાની છૂટ છે? તેમણે જવાબ આપ્યો: જો તે કેન ખરીદી કરીને છે તો તે અનુમતિપાત્ર નથી, કારણ કે ડુક્કરના માંસ માટે ચૂકવણી કરવી અને તેને ખરીદવાની પરવાનગી નથી. પરંતુ જો તેને ફેંકી દેવામાં આવે છે અને તે તેની બિલાડીને ખવડાવે છે, તો તેમાં કંઈ ખોટું નથી. અલ્લાહ સૌથી વધુ જાણે છે.

11. જાનવરને જિબહ કરતી વખતે બિસ્મિલ્લાહ કહેવાના સંદર્ભમાં, કે તે આવશ્યક છે અને કોઈ પણ સંજોગોમાં તેને માફ કરી શકાતું નથી, પછી ભલે તે ભૂલથી અથવા જાણી જોઈને અથવા અજ્ઞાનતાથી છોડી દેવામાં આવ્યું હોય. આ ઝાહીરીઓનો મત છે અને તે મલિક અને અહમદથી વર્ણવવામાં આવ્યો હતો, અને તે કેટલાક સલફનો મત હતો; તે શૈખ અલ-ઈસ્લામ ઈબ્ને તૈમિયાહ દ્વારા પણ તરફેણ કરાયેલો મત હતો. શૈખ ઇબ્ને હુસૈમીન (અલ્લાહ તેમના પર દયા કરે)એ કહ્યું: તે સાચો મત છે. તેમણે એમ પણ કહ્યું: તેઓએ પુરાવા તરીકે આ આયતનો સામાન્ય અર્થ ટાંક્યો જેમાં અલ્લાહ કહે છે

وَلَا تَأْكُلُوا۟ مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ ٱسْمُ ٱللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُۥ لَفِسْقٌ ۗ وَإِنَّ
ٱلشَّيَـٰطِينَ لَيُوحُونَ إِلَىٰٓ أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَـٰدِلُوكُمْ ۖ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ
إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴿١٢١﴾

"અને જેના પર અલ્લાહનું નામ લેવામાં આવ્યું ન હોય તેમાંથી ખાશો

નહીં, કારણ કે તે ગંભીર અવજ્ઞા છે. અને ખરેખર શેતાન તેના સાથીઓને [માણસો વચ્ચે] તમારી સાથે વિવાદ કરવા પ્રેરણા આપે છે. અને જો તમે તેની આજ્ઞા પાળશો, તો ખરેખર, તમે (તેમની સાથે અન્ય લોકોના) સહયોગી થશો."

(સૂરહ અલ-અનામ 6:121)

અને પયગમ્બર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)એ કહ્યું: "જેને કારણે લોહી વહે છે અને તેના પર અલ્લાહનું નામ લેવામાં આવે છે, તો પછી ખાઓ." તેથી માંસને હલાલ કરવા માટે અલ્લાહનું નામ લેવું જરૂરી છે. તે જાણીતું છે કે જો શરત પૂરી ન થાય, તો વસ્તુ અમાન્ય છે, તેથી જો અલ્લાહનું નામ ન લેવાય, તો માંસ અન્ય કોઈપણ શરતની જેમ હલાલ થતું નથી. ઉદાહરણ તરીકે, જો કોઈ વ્યક્તિ નમાઝ પઢે છે પરંતુ તે વુઝુ કરવાનું ભૂલી ગયો, તો તેણે નમાઝનું પુનરાવર્તન કરવું પડશે. તેવી જ રીતે જો તે નમાઝ પઢે અને તેને ખ્યાલ ન હતો કે તેણે તેનું વુઝુ તોડી નાખ્યું હતું કારણ કે તેણે એવું વિચાર્યું હતું કે વાયુ છૂટવાથી વુઝુ બગડતું નથી અથવા ઊંટનું માંસ ખાવાથી વુઝુ અમાન્ય થતું નથી, તો, પછી તેણે તેનું પુનરાવર્તન કરવું જોઈએ,કારણ કે શરતો પૂરી થયા વિના નમાઝ માન્ય નથી.તેથી જો તેણે જાનવર જિબહ કર્યું પણ લોહી ન વહ્યું, ભૂલથી અથવા અજ્ઞાનતાથી, તો તે હલાલ નથી, અને જો તે અલ્લાહનું નામ ન લે તો તે જ શરત લાગુ પડે છે, કારણ કે તે જ હદીસમાં ઉલ્લેખ છે. અલ- શરહ અલ- મુમતી' (6/358) માંથી અંતિમ અવતરણ. આ પણ જુઓ: અલ- ઈનાયાહ શરહ અલ- હિદયાહ (9/489); અલ- ફવાકીહ અલ- દાવાની (1/382); અને અલ- મજમૂ' (8/387).

12. યહૂદીઓ અને ખ્રિસ્તીઓની ભૂમિમાંથી આયાત કરવામાં આવતા માંસના સંદર્ભમાં ત્રણ સ્થિતિઓ છે:

પ્રથમ સ્થિતિ: જ્યાં આપણે તે જાતે જોઈને જાણીએ છીએ અથવા વિશ્વાસપાત્ર અહેવાલો છે કે જાનવરને ઇસ્લામિક રીતે જિબહ કરવામાં આવે છે, જેના દ્વારા ગરદનની બે નસો કાપવી, તે વખતે તેના પર અલ્લાહનું નામ લેવું. આ કિસ્સામાં, માંસ નિઃશંકપણે હલાલ છે, કારણ કે અલ્લાહ કહે છે (વિષયનું અર્થઘટન): {અને જેમને શાસ્ત્ર આપવામાં આવ્યું હતું તે લોકોનું ભોજન તમારા માટે કાયદેસર છે] [સૂરહ અલ- માયદાહ 5: 5], એટલે કે તેમના દ્વારા જિબહ કરાયેલું માંસ.

બીજી સ્થિતિ: જ્યાં આપણે જાણીએ છીએ કે જે રીતે તેને જિબહ કરવામાં આવે છે તે ઇસ્લામિક રીત નથી, જેમ કે જો તે ગળુ દબાવીને, અથવા અદભૂત, અથવા હિંસક ફટકો મારવાથી, અથવા માથા પર પ્રહાર કરીને, અને તેના જેવી બીજી અન્ય રીતે, અથવા જિબહ કરતી વખતે તેના પર અલ્લાહનું નામ લીધેલ નથી. આ કિસ્સામાં, માંસ હરામ છે, કારણ કે અલ્લાહ, કહે છે

حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ ٱلْمَيْتَةُ وَٱلدَّمُ وَلَحْمُ ٱلْخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ لِغَيْرِ ٱللَّهِ بِهِۦ
وَٱلْمُنْخَنِقَةُ وَٱلْمَوْقُوذَةُ وَٱلْمُتَرَدِّيَةُ وَٱلنَّطِيحَةُ وَمَآ أَكَلَ ٱلسَّبُعُ إِلَّا
مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى ٱلنُّصُبِ وَأَن تَسْتَقْسِمُوا۟ بِٱلْأَزْلَـٰمِ ۚ ذَٰلِكُمْ
فِسْقٌ ۗ ٱلْيَوْمَ يَئِسَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَٱخْشَوْنِ ۚ
ٱلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِى وَرَضِيتُ لَكُمُ
ٱلْإِسْلَـٰمَ دِينًا ۚ فَمَنِ ٱضْطُرَّ فِى مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِّإِثْمٍ ۙ فَإِنَّ
ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣﴾

"તમારા માટે પ્રતિબંધિત છે: મૃત પ્રાણીઓ, લોહી, ડુક્કરનું માંસ અને તે વસ્તુઓ કે જેના પર જિબહ કરતી વખતે અલ્લાહનું નામ ન લેવાયું હોય, (જેને અલ્લાહ સિવાય અન્ય લોકો માટે બલિદાન અથવા મૂર્તિઓ માટે જિબહ કરવામાં આવ્યું છે) અને જે ગળું ટૂંપાઈને મરે, કે હિંસક ફટકાથી મરે, કે ઊંચેથી પડીને મરે, કે બીજા પ્રાણીનાં શિંગડાના પ્રહારથી મરે, અને જેનો કેટલોક ભાગ જંગલી પ્રાણીએ ખાઈ લીધો હોય - સિવાય કે તમે તેને (તેના મૃત્યુ પહેલાં) જિબહ કરી લીધું હોય, અને જે થાનકો પર જિબહ કરવામાં આવે છે, અને પાસાઓ દ્વારા વહેંચણી કરવી, આ બધાં મોટા ગુનાહ છે. આજે જેઓ અવિશ્વાસ કરે છે તેઓ તમારા ધર્મથી નિરાશ થઈ ગયા છે; તેથી તેમનાથી ડરશો નહીં, પરંતુ મારાથી ડરશો. આજે મેં તમારા માટે તમારા ધર્મને પૂર્ણ કરી દીધો છે, તમારા પર મારી કૃપા પૂર્ણ કરી છે અને તમારા માટે ઇસ્લામને તમારા ધર્મ તરીકે પસંદ કર્યો છે. પરંતુ જેમને સખત ભૂખથી મજબૂર કરવામાં આવે છે, ગુનાહ તરફ કોઈ ઝુકાવ નથી (તેઓ આ ઉપર જણાવેલ માંસ ખાઈ શકે છે), તો ચોક્કસ, અલ્લાહ ખૂબ જ ક્ષમાશીલ, દયાળુ છે."

(સૂરહ અલ- માઈદાહ 5:3)

અને ફરમાવ્યું ,

وَلَا تَأۡكُلُواْ مِمَّا لَمۡ يُذۡكَرِ ٱسۡمُ ٱللَّهِ عَلَيۡهِ وَإِنَّهُۥ لَفِسۡقٌۗ وَإِنَّ
ٱلشَّيَٰطِينَ لَيُوحُونَ إِلَىٰٓ أَوۡلِيَآئِهِمۡ لِيُجَٰدِلُوكُمۡۖ وَإِنۡ أَطَعۡتُمُوهُمۡ
إِنَّكُمۡ لَمُشۡرِكُونَ ١٢١

"અને જેના પર અલ્લાહનું નામ ન લેવામાં આવ્યું હોય તેમાંથી ખાશો નહીં, કારણ કે તે ગંભીર અવજ્ઞા છે. અને ખરેખર શેતાન તેમના સાથીઓને [માણસો વચ્ચે] તમારી સાથે વિવાદ કરવા પ્રેરણા આપે છે. અને જો તમે

તેમની આજ્ઞા પાળશો, તો ખરેખર, તમે [તેમની સાથે અન્ય લોકોના) સહયોગી થશો".[સૂરહ અલ-અનઆમal-6:121]

ત્રીજી સ્થિતિ: જ્યારે આપણે જાણતા નથી કે તેને કેવી રીતે જિબહ કરવામાં આવ્યું હતું, અને આપણે જાણતા નથી કે તે કઈ રીતે કરવામાં આવ્યું હતું. આ કિસ્સામાં, માંસ અંગે થોડી શંકા અને ખચકાટ છે. પયગંબર (અલ્લાહ સલ્લલ્લાહો અલયહે વસલ્લમ) થી જે હદીષોમા વર્ણવવામાં આવ્યું છે તે સૂચવે છે કે તે હલાલ છે અને આપણે તેને કેવી રીતે જિબહ કરવામાં આવ્યુ તે વિશે પૂછવું જોઈએ નહીં અથવા તેના વિશે જાણવાની કોશિશ કરવી જોઈએ નહીં, જેથી લોકો માટે વસ્તુઓ સરળ બનાવી શકાય કારણ કે ક્રિયાઓ અને વ્યવહારો સંબંધિત મૂળભૂત સિદ્ધાંત એ છે કે જો તેને તેઓ કરવા માટે લાયક હોય તેવા લોકો દ્વારા કરવામાં આવે તો તે માન્ય છે. [ઉપરનો એક લાંબા ફતવામાંથી સારાંશ આપવામાં આવ્યો છે જે શૈખ ઇબ્ને હુસૈમીન દ્વારા બહાર પાડવામાં આવ્યો હતો. જુઓ: અભાત હાયત કિબાર અલ-'ઉલામા' (2/677)]..

13.જો તે એવા દેશમાંથી આયાત કરવામાં આવે છે જ્યાં મોટાભાગની વસ્તી એવી છે કે જેનું માંસ માન્ય છે, તો કેસ જે દેખાય છે તેના આધારે, તેમના માંસને બહુમતીના આધારે અનુમતિપાત્ર માનવામાં આવે છે, સિવાય કે તે જાણતું હોય કે જેણે જિબહ કર્યું હતું તે એવી વ્યક્તિ હતી કે જેનું જિબહ કરેલ માંસ માન્ય નથી. તે કિસ્સામાં, તેને અનુમતિપાત્ર ગણી શકાય નહીં કારણ કે કેસ જે દેખાય છે તેના આધારે ચુકાદો આપવામાં અવરોધ છે.અભાત હાયત કિબાર અલ-'ઉલામા' (2/683) માંથી અંતિમ અવતરણ.

14.કયામતના દિવસે કાફિરનો હિસાબ કેવી રીતે લેવામાં આવશે જ્યારે કે તેને ઇસ્લામની ફરજોનું પાલન કરવું જરૂરી નથી? અહીં જવાબ આપ્યો: આ પ્રશ્ન ખોટી માન્યતા પર આધારિત છે. કાફિર માટે તે જ જરૂરી છે જે ઈમાનવાળા માટે જરૂરી છે, પરંતુ કાફિરને આ દુનિયામાં તેનું પાલન કરવા માટે ફરજ પાડવામાં આવતી નથી. હકીકત એ છે કે તે તેના માટે જરૂરી છે જે આ સંદેશ દ્વારા સૂચવવામાં આવે છે જેમાં અલ્લાહ કહે છે :

إِلَّآ أَصۡحَٰبَ ٱلۡيَمِينِ ﴿٣٩﴾ فِي جَنَّٰتٖ يَتَسَآءَلُونَ ﴿٤٠﴾ عَنِ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ﴿٤١﴾
مَا سَلَكَكُمۡ فِي سَقَرَ ﴿٤٢﴾ قَالُواْ لَمۡ نَكُ مِنَ ٱلۡمُصَلِّينَ ﴿٤٣﴾ وَلَمۡ نَكُ نُطۡعِمُ ٱلۡمِسۡكِينَ ﴿٤٤﴾
وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ ٱلۡخَآئِضِينَ ﴿٤٥﴾ وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوۡمِ ٱلدِّينِ ﴿٤٦﴾

"જમણી બાજુ વાળા (એટલે કે ઇસ્લામિક એકેશ્વરવાદના સાચા વિશ્વાસીઓ). બગીચાઓ (સ્વર્ગમાં) તેઓ એકબીજાને ગુનેગારો (બહુદેવવાદીઓ, અવિશ્વાસીઓ) વિશે પૂછશે (અને તેઓ તેમને કહેશે): " તમને નરકમાં જવાનું કારણ શું છે?". તેઓ કહેશે: "અમે એ લોકોમાંથી નહોતા જેઓ નમાઝ પઢતા

હતા. "અમે ગરીબોને ખવડાવતા ન હતા; ."અને અમે નિરર્થક વાતો કરનારાઓ સાથે જૂઠી વાતો કરતા હતા. અને અમે બદલાના દિવસને ખોટો ગણતા હતા"

[સૂરહ અલ-મુદ્દસ્સિર - 74:39-46]

જો તેઓને નમાઝ ન પઢવા અને ગરીબોને ભોજન ન આપવા બદલ સજા કરવામાં આવી ન હોત, તો તેઓએ તેનો ઉલ્લેખ ન કર્યો હોત, કારણ કે આ પરિસ્થિતિમાં તેનો ઉલ્લેખ કરવાનો કોઈ અર્થ નથી. આ સૂચવે છે કે તેઓને ઇસ્લામ દ્વારા ફરમાવેલ નાના મુદ્દાઓ ન કરવા બદલ સજા કરવામાં આવી રહી છે. જેમ આ ગ્રંથ દ્વારા સૂચિત છે, તે તર્ક દ્વારા પણ સૂચિત છે..જો અલ્લાહ તેના ઈમાનવાળા બંદાને ધાર્મિક ફરજોમાં નિષ્ફળતા માટે સજા કરશે, તો તે કાફિરને કેવી રીતે સજા નહીં કરી શકે? તદ્દુપરાંત, કાફિરને તે તમામ નેઅમતો માટે સજા કરવામાં આવશે જે અલ્લાહે તેને ખાવા-પીવા વગેરે માટે આપી હતી. અલ્લાહ કહે છે:

لَيْسَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُوٓا۟ إِذَا مَا ٱتَّقَوا۟ وَّءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ ثُمَّ ٱتَّقَوا۟ وَّءَامَنُوا۟ ثُمَّ ٱتَّقَوا۟ وَّأَحْسَنُوا۟ ۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٩٣﴾

"જેઓ ઈમાન લાવે છે અને સત્કર્મો કરે છે, તેઓએ(ભૂતકાળમાં) જે ખાધું છે તેના માટે તેમના પર કોઈ ગુનોહ નથી, જો તેઓ અલ્લાહથી ડરતા હોય (તેમની પ્રતિબંધિત વસ્તુઓથી દૂર રહીને) અને ઈમાન ધરાવે અને સત્કર્મો કરે અને ફરીથી ડરતા હોય. અલ્લાહ પર ઈમાન ધરાવે અને ફરીથી અલ્લાહથી ડરે અને સાથે સારા કાર્યો કરે,અને અલ્લાહ સત્કર્મીઓને પ્રેમ

કરે છે."　　　　[સૂરહ અલ-માયદાહ 5:93],

આ આયતનો દેખીતો અર્થ એ છે કે ઈમાનવાળાઓ પર તેઓએ જે ખાધું છે તેના માટે કોઈ પાપ નથી. આનો તાત્પર્ય એ છે કે કુફ્ફારે જે ખાધું છે તેના માટે પાપ છે. અંત અવતરણ. મજમૂ' ફતવા અલ- શેખ ઇબ્ને ઉથૈમીન (2/ પ્રશ્ન નંબર 164). આના આધારે, મુસ્લિમ માટે રમઝાનમાં દિવસ દરમિયાન બિન- મુસ્લિમને ભોજન આપવાની પરવાનગી નથી, કારણ કે શરીઆતના નાના મુદ્દાઓ પણ કુફ્ફારને સંબોધવામાં આવે છે. નિહાયાત અલ- મુહતાજ (5/274)માં તે કહે છે કે વિદ્વાનોએ રમઝાનમાં દિવસ દરમિયાન કુફ્ફારને ખોરાક વેચવાને હરામ ગણાવ્યો હતો.

15. શેખ ઇબ્ને ઉસૈયમીને શરહ રિયાધ અલ- સાલીહીન (2/454) માં કહ્યું છે: તેની પાછળનું શાણપણ એ છે કે વાસણમાં શ્વાસ લેવો એ તેના પછી જે તેમાંથી પીવા જઈ રહ્યો છે તેના માટે પેટ, ફેફસાં કે મોંમાંથી કેટલાક રોગો શ્વાસ સાથે બહાર નીકળી શકે છે અને વાસણમાં ચોંટી જાય છે અથવા જો તે વાસણમાં શ્વાસ લે તો તે ગૂંગળાવી શકે છે. આથી પયગંબર (સલ્લલ્લાહો અલ્લાહ તઆલા) એ વાસણોમાં શ્વાસ લેવાની મનાઈ ફરમાવી છે; તેના બદલે દરેક વખતે વાસણને મોંથી દૂર રાખીને ત્રણ શ્વાસ લેવા જોઈએ. અંતિમ અવતરણ.શેખ ઇબ્ને ઉથૈમીન (અલ્લાહ તેમના પર રહેમ કરે) એ શરહ રિયાધ અલ- સાલીહીન (2/457) માં કહ્યું છે: તે એટલા માટે છે કે જો કોઈ વ્યક્તિ (વાસણમાં) શ્વાસ લે છે, તો શ્વાસ બહાર કાઢવામાં આવતી હવા સાથે કેટલીક હાનિકારક વસ્તુઓ આવી શકે છે, જેમ કે રોગ અને તેના જેવી. પરંતુ કેટલાક વિદ્વાનોએ આવશ્યકતાના કિસ્સામાં અપવાદ કર્યો છે, જેમ કે જો પીણું ગરમ હોય અને તેને ઝડપથી પીવું જરૂરી છે. તે કિસ્સામાં કેટલાક વિદ્વાનોએ છૂટ આપી હતી. પરંતુ જો તે ગરમ હોય તો પણ તેમા શ્વાસ ન લેવો તે વધુ સારું છે. જો તે ગરમ હોય અને તેની પાસે બીજું વાસણ હોય, તો તે તેમાંથી થોડુંક તે વાસણમાં રેડી શકે છે અને તે ઠંડું થાય ત્યાર પછી પી

શકે છે.

16. જે પ્રાણી ગંદકી ખાય છે તે તે છે જેનો ખોરાક મોટાભાગે અશુદ્ધ હોય છે. આ અંગે બે વિદ્વાનોના મંતવ્યો છે: એક મત એ છે કે તે હરામ છે કારણ કે તે અશુદ્ધ પદાર્થોથી પોષણ પામે છે જે તેના માંસ પર અસર કરે છે. બીજો મત એ છે કે તે હલાલ છે. આ એ વિચાર પર આધારિત છે કે અશુદ્ધ વસ્તુઓ જ્યારે પરિવર્તનમાંથી પસાર થાય છે ત્યારે શુદ્ધ બને છે. તેઓએ કહ્યું: તે જે અશુદ્ધિ ખાય છે તે લોહી, માંસ અને તેના જેવા શરીરમાં ઉગે છે, તેથી તે તાહીર છે. અંત અવતરણ. અલ- શરહ અલ- મુમતી' (11/298)

17. જો મૃત જાનવરોની ચામડી ટેન કરેલી હોય તો તેના પરના ચુકાદા અંગે વિદ્વાનોમાં મતભેદ છે. શૈખ ઈબ્ન ઉથાયમીને આ મતની તરફેણ કરી હતી કે ટેનિંગ મૃત પ્રાણીની ચામડીને શુદ્ધ કરે છે જો તે પ્રાણીમાંથી હોય, જેમ કે ઊંટ, ઢોર અને ઘેટાં જેવાં માંસ ખાઈ શકાય છે. . પરંતુ જો તે એવા પ્રાણીમાંથી આવે છે જેનું માંસ ન ખવાતું હોય, જેમ કે ડુક્કર, તો તેની ચામડી ને ટેનિંગ દ્વારા શુદ્ધ કરી શકાતી નથી. અલ-શરહ અલ-મુમતી',1/72

18. જાબીરની હદીસ અલ- બુખારી (2121) અને મુસ્લિમ (1581) દ્વારા વર્ણવવામાં આવી હતી. જે આ મુજબ છે: જાબીર ઇબ્ને અબ્દ- અલ્લાહ (ર.દિ.) થી બયાન કરવામાં આવ્યું છે કે તેમણે અલ્લાહના રસૂલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)ને વિજયના દિવસે કહેતા સાંભળ્યા કે જ્યારે તેઓ મક્કામાં હતા : "અલ્લાહ અને તેના રસુલે દારૂ, મૃત માંસ, ડુક્કર અને મૂર્તિઓના વેચાણ પર પ્રતિબંધ મૂક્યો છે." તેમને કહેવામાં આવ્યું, "હે અલ્લાહના રસુલ, તમે મૃત પ્રાણીની ચરબી વિશે શું વિચારો છો જેનો ઉપયોગ વહાણને કઢાવવામાં, પ્રાણીઓની ચામડીને ચીકણી કરવા માટે કરવામાં આવે છે અને જેનો ઉપયોગ લોકો તેમના દીવા પ્રગટાવવા માટે કરે છે?" તેમણે કહ્યું, "ના, તે હરામ છે."પછી અલ્લાહના રસુલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) એ કહ્યું, "અલ્લાહ યહૂદીઓ

પર લાનત કરે, કારણ કે અલ્લાહે તેમને ચરબીની મનાઈ ફરમાવી હતી, પરંતુ તેઓએ તેને ઓગળ્યું, પછી તેઓએ તેને વેચી અને તેની કિંમત ઉઠાવી." વિષયના સંદર્ભમાં: તે સ્પષ્ટ છે કે સંદર્ભ દારૂના વેચાણ પર પ્રતિબંધ સમજાવે છે (ખમર -જેમાં તમામ પ્રકારના દારૂનો સમાવેશ થાય છે), મૃત માંસ, ડુક્કર અને મૂર્તિઓ કે જે લોકો અથવા પ્રાણીઓના રૂપમાં લાકડું, તાંબુ, સોનું, વગેરેમાંથી બનેલી વસ્તુઓ છે પછી સહાબાઓ મરેલા પ્રાણીઓની ચરબી વેચવાના કિસ્સામાં આ પ્રતિબંધમાંથી અપવાદ કરવા માંગતા હતા, કારણ કે તેમાં ફાયદાઓ રહેલા છે, જેનો ઉપયોગ વહાણ માટે કૌલિંગ તરીકે, લાકડાને પાણીથી બચાવવા માટે, અને પ્રાણીઓની ચામડીને નરમ અને કોમળ રાખવા માટે અને લેમ્પ માટે બળતણ તરીકે કરવા. પયગમ્બર(સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)એ આ વસ્તુઓને પ્રતિબંધમાંથી અપવાદ નથી બનાવ્યા, જેમ કે તેમણે કહ્યું, "ના, તે પ્રતિબંધિત છે." પછી તેમણે યહૂદીઓએ જે કર્યું તેનો ઉલ્લેખ કર્યો, જે એ હતો કે તેઓએ અલ્લાહે તેમના માટે પ્રતિબંધિત કરેલી ચરબીને ઓગાળી નાખી, અને તેને મીણ જેવા અન્ય પદાર્થમાં ફેરવી, જે પછી તેઓએ તેની કિંમત લઈને વેચી અને ખાધી. વિદ્વાનોએ રસુલુલ્લાહના વાક્ય લા, હુવા હરામ (ના, તે પ્રતિબંધિત છે) માં સર્વનામ હુવા (તે) નો ઉલ્લેખ કર્યો તે અંગે મતભેદો હતા. તેમાંથી કેટલાકે કહ્યું કે જે હરામ છે તે વસ્તુથી ફાયદો થાય છે; અન્ય લોકોએ કહ્યું કે જે હરામ છે તે વેચી રહ્યું છે. પછીનો અભિપ્રાય એ છે જેને શેખ ઇબ્ને ઉસૈમીન (રહિમહુલ્લાહ) દ્વારા સાચો માનવામાં આવ્યો છે, જેમણે અલ- શરહ અલ- મુમતી (8/136) માં કહ્યું છે: "આ મત એ સાચો છે જે સાચો છે. : કે 'તે પ્રતિબંધિત છે' વાક્યમાં સર્વનામ વેચાણનો સંદર્ભ આપે છે, તેમ છતાં પ્રશ્નમાં રહેલા પદાર્થના આ ઉપયોગો છે જેનો સહાબાએ ઉલ્લેખ કર્યો છે. કારણ કે હદીસના સંદર્ભનો સંબંધ વેચાણ જઈફ (નબળું) છે. સાચો મત એ છે કે તેની સાથે વહાણોને કોક કરવું અને પ્રાણીઓની ચામડીને ગ્રીસ કરવી અને લોકોના દીવાઓમાં તેનો ઉપયોગ કરવો માન્ય છે." અલ- શરહ અલ- મુમતી' (8/136)

19. અલ્લાહના રસુલ (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) ના બે આદેશોમાંથી છેલ્લો આદેશ એ હતો કે અગ્નિથી સેકેલુ માંસ ખાધા પછી વુઝુ કરવાની જરૂર નથી. પરંતુ આ હદીસ સામાન્ય છે, જ્યાં ઊંટનું માંસ ખાધા પછી વુઝુ કરવાની હદીસ છે તે ચોક્કસ છે, અને ચોક્કસ ચુકાદો સામાન્ય કરતાં અગ્રતા લે છે. (શરહ મુસ્લિમ, 4/49). આધુનિક વિદ્વાનોમાં શેખ ઇબ્ન ઉથૈમીને પણ આ કહ્યું હતું.

20. હા, જો તમે પક્ષીઓ અથવા સસલા અથવા હરણનો શિકાર કરતી વખતે રાઈફલ ચલાવો અને ટ્રિગર ખેંચતી વખતે તમે અલ્લાહનું નામ બોલો, તો તે હલાલ હશે, પછી ભલે તે તમને પહેલેથી જ મૃત જણાય, કારણ કે પયગંબર ((સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ)એ કહ્યું: "જેના કારણે લોહી વહે છે અને તેના પર અલ્લાહનું નામ લેવામાં આવ્યું છે, તો ખાઓ." અને તેમણે કહ્યું: "જો તમે તમારા (શિકાર) કૂતરાને છોડી દો અને તેના પર અલ્લાહનું નામ લો, તો ખાઓ." પરંતુ જો તે હજુ પણ જીવિત હોય અને હલનચલન કરવા સક્ષમ હોય તો તમારે તેને યોગ્ય રીતે જિબહ કરવું જોઈએ અને તેને જિબહ કરતી વખતે તેના પર અલ્લાહનું નામ લેવું જોઈએ. જો તમે તેમ ન કરો અને તે મરી જાય, તો તે તમારા માટે હરામ થઈ જશે. પરંતુ ટ્રિગર ખેંચતી વખતે અલ્લાહના નામનો ઉલ્લેખ કરવા પર ધ્યાન આપવું જોઈએ, કારણ કે જો તમે અલ્લાહના નામનો ઉલ્લેખ ન કરો તો તેને ખાવું હરામ છે, ભલે તમે ભૂલી જાઓ, કારણ કે પયગંબર (સલ્લલ્લાહુ અલયહિ વસલ્લમ) . એ કહ્યું: "જેના કારણે લોહી વહે છે અને તેના પર અલ્લાહનું નામ લેવામાં આવ્યું છે, તો ખાઓ." અને તેમણે કહ્યું: "જેના પર અલ્લાહનું નામ લેવામાં આવ્યું નથી તે ખાશો નહીં." ફતવા નૂર અલા અલ- દર્બમાંથી અંતિમ અવતરણ..

MILK
Halal Food
حلال
Haram Food
حرام